

Karttunen Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y:n
toiminnasta vuodelta 1938.

Nyt päättyneen kahdeksannentoista toimintavuoden alussa oli jäsenmäärä 227. Vuoden kuluessa on liittoon hyväksytty 58 uutta jäsentä, jäsennumeroilla 257 - 314. Kuolemantapausten johdosta ja jäsenluettelosta poistettu radiosähköttäjä Reino Gabriel Kannas, jäs.nr. 75, kuollut 5/4-38 Cardiff'issa ja Aarne Söderholm, jäs.nr.122., kuollut 10/5-38 Hangossa. Omasta pyynnöstään ovat seuraavat jäsenet saaneet eron päivämäärällä 11/12-38 Yrjö Kotiaho jäs.nr.25., Ahto Lehmusvaara jäs.nr.26., Johannes Rissanen jäs.nr.31., päivämäärällä 19/2-38 Rino Lavola jäs.nr.102, sekä päivämäärällä 30/11-38 Jalo Jouko Kuusisto jäs.nr.148 ja Jalmari Tiisanen jäs.nr.50. Liiton sääntöjen 10 pykälän mukaisesti erotettiin päivämäärällä 6/1-38 seuraavat jäsenet: Uno Arento jäs.nr.76., Arho Hallakorpi jäs.nr.100., Harry Peltonen jäs.nr.85. Leo Rönqvist jäs.nr.156., Rino Schoultz jäs.nr.129 ja Uno Westerlund jäs.nr.72. Jäsenlukumäärä on noussut 44, ollen siis nyt 271. Näistä toimii laivasähköttäjinä 149, siviililentokoneissa 5, jäänmurtaajissa 6, ja lll on joko vakituinen tai väliaikainen toimipaikka maissa.

Palkkaussopimukset:

Koska siviililentoliikennettä harjoittavan Aero Oyn ja liittomme välillä ei aikaisemmin ole ollut minkäänlaista palkkaussopimusta k.o. lentoliikenteen palveluksessa olevia radiosähköttäjiä varten, ryhtyi liittomme viime syksynä palkkaussopimusneuvotteluihin Aero Oyn kanssa. Neuvottelut johtivatkin lopulta tulokseen ja palkkaussopimus allekirjoitettiin viime joulukuun 29 p:n astuen voimaan kuluvan vuoden alusta. Sopimuksen mukaan maksetaan kauppalaiwa tai maaradioasemaharjoitusaikaa vaille olevalle sähköttäjälle mk 2.000:- kuukaudessa. Kansainvälisen ilmailuradiosähköttäjäpätevyystodistuksen omaavalle, sekä vähintään 3 vuotta radiosähköttäjänä toimineelle palvelukseen astuttaessa mk 2.500:- Yhden vuoden palvelusajan jälkeen mk 2.750:-, 3 vuoden mk 3.000:-

6 vuoden mk 3.500:-, 9 vuoden mk 4.000:- ja 12 vuoden palvelusajan jälkeen mk 4.200:- kuukaudessa. Sitäpaitei maksetaan m.s. kilometrirahaa jokaiselta lentokilometriltä päivällä 25 penniä, johon summaan yöllä tulee 50 % korotus. Päivä- ja matkarahat ovat 10 % pienemmät kuin ohjaajilla. Korvaus ylityöstä on 1/150 osa kuukausipalkasta. Sähkötäjä on vakuutettu korkeimman tapaturmavakuutuslain luokan mukaan, sekä erikoisvakuutettu kuolemantapauksen varalta mk 50.000:- ja täydellisen työkyvyttömyyden varalta 100.000:- markasta. Edellämäinitut ovat tärkeimmät palkkaussopimuksen kohdat.

Kauppalaivoissa on noudatettu viime vuoden heinäkuun 1 päivästä alkaen voimassaolevaa palkkaussopimusta. Eräitä pienempiä riitaisuuksia on sen noudattamisen suhteen laivanvarustajien ja sähkötäjien välillä sattunut, mutta ovat ne kuitenkin tulleet selvitetyiksi liiton välityksellä. Senjohdosta, että eräät jäsenet eivät ole noudattaneet palkkaussopimuksen 15 pykälässä olevaa matkustusohjesääntöä, ovat toiset sähkötäjät joutuneet senvuoksi ikävään välikäteen myöhemmin. On siis erittäin tärkeää, että siinäkin suhteessa jokainen jäsen tarkalleen noudattaa voimassaolevaa palkkaussopimustamme.

Toimipaikkatilanne:

Vaikkakin kahdet radiosähkötäjäkurssit ovat päättyneet kuluvana, kuten edellisessäkin vuotena, on sähkötäjistä jälleen ollut puutetta keskikesästä alkaen. Tämän johdosta kehoitti liittomme jo heinäkuun 18 p:nä lähettämässään kirjelmässään Posti- ja lennätinhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin uusien radiosähkötäjäkurssien järjestämiseksi heti syyskuun alusta. Kuten tunnettua, alkoivat uudet kurssit syyskuun 20 päivänä. Samassa kirjelmässä kiinnitti liittomme radioviranomaisten huomiota niihin seuraamuksiin, joita edelliset, liian lyhytaikaiset kurssit ovat vaikuttaneet m.m. sähkötäjien ammattipätevyyden alenemisen suhteen, kuten lukuisissa tapauksissa on todettu. Onko sitten kauppalaivastomme kasvu yksinomaan vaikuttanut sen, ettei sähkötäjiä ehditä kouluttaa tarpeeksi? Näin ei kuitenkaan ole, sillä vuoden 1937 alusta on sellaisia laivoja joissa tarvitaan radiosähkötäjiä, tul-

lut lisää noin 60, kun samana aikana on kursseilta valmistunut 118 uutta sähköttäjää. Näistä on kuitenkin 18 ollut armeijan lentokoneista komennettuja, joten he eivät siis alunperin ole alkonsetkaan laivaradiosähköttäjiksi. Kuolemantapausten ja varsinkin viime aikoina myös senvuoksi, että huomattava määrä laivasähköttäjiä on saanut toimipaikan maissa, joko radiosemilla tai sitten muilla toimialoilla, on laivasähköttäjien lukumäärä pienentynyt. Viimeksimainittu seikka onkin varsin huomioonotettava tekijä sähköttäjien vastaisessa koulutuksessa. Tämän johdosta, sekä huomioon ottaen kauppalaivastomme normaalin vuosittaisen kasvun, onkin nykyistä radiosähköttäjäkursien oppilasmäärää, joka on rajoitettu 30 ikä, pidettävä riittämättömänä edellyttäen, että vuosittain pidetään vain yhdet normaalipituiset kurssit. Liittomme onkin kiinnittänyt radioviranomaisten huomiota tähän seikkaan. Ulkolaisia sähköttäjiä on ollut jatkuvasti suomalaisissa kauppalaivoissa, tällä kertaa niiden lukumäärän ollessa seitsen. Varsinkin liiton paikanvälitystoimintaa on tämä jatkuva puute radiosähköttäjistä vaikeuttanut suuresti, samalla kun liitto muutoinkin on joutunut siinä suhteessa ikävään välikäteen, saamalla laivanvarustajien taholta lukuisia epäoikeutettuja syytöksiä.

Toimipaikkojen vaihdoksia on vuoden kuluessa tapahtunut 202, lukumäärän ollessa edellisellä vuonna 148, joten lisäys siinä suhteessa on ollut varsin huomattava. Muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, ovat nämä paikat välitetyt liiton kautta, joko suoraan tai välillisesti. Valitettavasti eivät vain kaikki jäsenet vieläkaan huolehdi täsmällisesti pestauspäivämäärän y.m. muutosten ilmoitusten pikaisesta tiedoittamisesta, joista laiminlyönneistä tänäkin vuonna on johtunut monenlaisia viivytyksiä ja ikävyyksiä.

Jäsenmaksut

Jäsenmaksujen suuruus on ollut tänä vuonna laiva- ja lentokoneradiosähköttäjiltä mk 200,- ja muualla toimessaolevilta jäseniltä mk 100,-. Lisäksi on jäseniltä viime vuosikokouksen päätöksen mukaisesti peritty n.s. Kairon lisävero, joka summa mk 2724,- on lähetetty I.F.R:lle. Tämä lisävero oli laivasähköttäjil-

tä mk 15:- ja maissa toimestaolevilta mk 7:50. Vuosittaisen I.F.R:lle menevän jäsenmaksun suuruus oli tänä vuonna mk 2043:-. Kuluneen vuoden jäsenmaksun on tilinpäätökseen (30.XI.38) mennessä suorittanut 213 jäsentä, kun taas 58 jäsenellä on jäsenmaksuja yhteensä mk 9.962:50 suorittamatta. Kun jäsenmaksujen epäsuunnollinen suorittaminen on jatkunut vuodesta vuoteen vaikeuttaen liiton toimintaa, olisi siitä vihdoinakin päästävä. Asianomaiset, pitääkää huolta siitä, että ensi vuonna jäsenmaksunne tulevat määräaikaan, kesäkuun 1 päivään mennessä maksetuiksi.

Koska liiton taloudellista asemaa koskevat yksityiskohdat tulevat lähemmin selostetuiksi rahastonhoitajan ja tilintarkastajien lausunnoissa, ei niitä ole syytä tässä yhteydessä lähemmin tarkastella.

Äänenkannattajat

Liittomme on julkaissut kuusi kaksoisnumeroa Radio OH:ta yhdessä Suomen Radiamatööriliitto r.y:n kanssa. Liittomme osalta on lehteä toimittanut puheenjohtajamme Yrjö Luomamäki. Lehtien toimituskuntaan ovat kuuluneet Väinö Poutiainen, Jaakko Holopainen ja Erkki Kolvisto. Samalla kun kiitämme niitä jäseniä, jotka ovat kirjoituksillaan avustaneet lehteämme, toivomme, että jäsenet ennistä enemmän avustaisivat äänenkannattajamme kirjoituksillaan.

Edustajat

Molempien tänä vuonna päättyneiden radiosähköttäjäkursien osanottajille on liitto järjestänyt tavanomaiset kahvikutsut, joissa tilaisuuksissa heille on selostettu liiton toimintaa, palkkaussopimuksen noudattamista, sekä olosuhteita yleensä ammatissamme.

Sosiaaliministeriön ehdotuksesta on Postisäästöpankinhallitus päättänyt perustaa postisäästöpankin yhteyteen erikoisen huoltokonttorin merimiehiä varten. Tämän johdosta oli liittomme muiden merenkulkijajärjestöjen ohella edustettuna neuvottelukouksessa, joka pidettiin Postisäästöpankinhallituksen huoneustos-

sa viime syyskuun 2 päivänä. Kokouksessa käsiteltiin niitä käytännöllisiä seikkoja, joita nyt perustettavan huoltokonttorin toimissa tulee esiintymään. Huoltokonttoria koskeva kysymys oli jo tarkemmin selostettuna lehtemme syys- lokakuun numerossa.

Kirjelmiä:

Kuten tunnettua, on Valtioneuvosto asettanut erikoisen palkkauskomitean laatimaan ehdotuksen valtion viran- ja toimenhaltijain palkkojen parantamiseksi ja yhtenäistämiseksi. Sen johdosta, että valtion viroissa toimivien radiosähköttäjien palkkausoloissa vallitsee suuria epätasaisuuksia, lähetti liittomme viime lokakuun 17 päivänä palkkauskomitealle kirjelmän, jossa esin tuotiin m.m. seuraavaa:

Koska radiosähköttäjien toiminta valtion viroissa on maassamme vielä verrattain lyhytaikaista, ei heille tähän mennessä ole varattu mitään ~~ERKKKKKK~~ varsinaisia palkkausluokkia, josta johtuukin heidän palkkauksiensa erilaisuus. Kun nyt kuitenkin kaikkien valtion viran- ja toimenhaltijain palkkausolot tällaan järjestämään uudelleen, olisi mielestämme välttämätöntä, että tässä yhteydessä myöskin radiosähköttäjät saisivat omat määrätyt palkkausluokkansa, kuten esim. Posti- ja lennätinhallituksen sähköttäjillä, reviioreilla, tekniikoilla y.m. vastaavilla virkamiehillä on ja joiden palkkausluokkiin radiosähköttäjät nykyisin kuuluvat. Sitäpaitsi on useita kansainvälisen radiosähköttäjätutkimuksen suorittaneita Puolustuslaitoksessa ja Merivartilaitoksessa, toimien erikoismestarien, väkpelien ja kersanttien palkkausluokissa. Verratuna yksityisten radiosähköttäjille maksettuihin palkkoihin huomamme, että ne sekä niiden ikälisät ovat huomattavasti korkeammat kuin vastaavilla valtion viran ja toimenhaltijoilla. Tästä johtuukin, että on vaikea saada vanhempia ja kokeneempia radiosähköttäjiä valtion radioasemille palkkojen pienuuden vuoksi, joka taas ei ole valtion edun mukaista. Kun radiosähköttäjän työ muutenkin on erittäin rasittavaa ja hermoja kuluttavaa, on mielestämme välttämätöntä, että valtiovalta entistä enemmän kiinnittäisi huomiota heidän palkkauksiinsa järjestämällä ne yhtenäisemmiksi ja oikeudenmukaisemmiksi. Tämä saataisiin parhaiten ai-

kaan siten, että radiosähkötäjille järjestettäisiin omat palkkausluokkansa, jotka eri radiosemien sähkötäjien toimien laadun ja tärkeyden mukaan ehdotamme seuraaviksi: Radioseman hoitajat mk 42.000:-, Radiosähkötäjä I plk.lk. mk.36.000:-, Radiosähkötäjä II plk.lk. mk 33.000:- ja Radiosähkötäjä III plk.lk. mk 30.000:-.

Samaoin on valtioneuvosto jo vuonna 1937 asettanut n.s. Merityökomitean laatimaan ehdotusta a) merityöaikalaiksi, b) laiksi ~~merimieslain~~ merimieslain eräiden pykälien muuttamisesta ja c) asetukseksi aluksen miehistyksestä kanss- ja konemiehistöllä. Komitean mietinnön valmistuttua, pyysi Sosiaaliministeriö siitä lausuntoa Suomen Radiosähkötäjäliitolta ennen viime marraskuun 30 päivää.

Kuten jo viime vuoden toimintakertomuksessa lausuttiin, lähetti liittomme lokakuun 26 p:nä 1937 Merityökomitealle kirjelmän, jossa ehdotettiin, että nyt valmisteilla olevaan merimieslakiin otettaisiin selventävä määräys radiosähkötäjän kuulumisesta laivan päällystöön. Tämän ehdotuksen oli Merityökomitea kuitenkin jättänyt huomioonottamatta. - Komitean mietinnön mukaan ei merimieslaki nytkään tulisi koskemaan "radiosähkötäjä", joka on otettu yksinomaan tähän toimeen". Kuten jo tästäkin sanonnasta ilmenee, oli ehdotuksessa sitäpaitsi useissa muissa kohdissa ehdotettu n.s. perämiessähkötäjäjärjestelmän tekemiseksi mahdolliseksi ja lailla turvatuksi. Tämän johdosta esiintoi liittomme Sosiaaliministeriölle antamassaan lausunnossaan m.m. seuraavaa:

Radiolennättimen käyttö kaupallisen merenkulun palveluksessa on meidänkin maassamme kasvanut vuosi vuodelta (nykyisin 160 alusta, joissa kansainvälisten määräysten mukaan tulee olla radiosähkötäjä) samalla kun sen merkitys sekä navigatio että turvallisuusvälineenä on käynyt yhä suurimerkityksellisemmäksi. Radiotekniikan jatkuva kehitys, sekä radiolaitteiden monipuolisuutta käyttö asettavat radiosähkötäjälle yhä suurempia vaatimuksia sekä käytännöllisen kokemuksen, että teoreettisten tietojen jatkuvan kartuttamisen suhteen. Näin ollen lausumme mielipiteen-

me, että radiosähkötäjän tointa aluksella ei voida yhdistää mihinkään muuhun toimintaan vaarantamatta radiolaitteiden tehokasta käyttöä. Merityökomitean ehdottaman miehitysasetuksen mukaisesti saataisiin kansimiehistön lukumäärään laskea henkilö, joka on otettu samanaikaisesti kansimieheksi ja radiosähkötäjäksi. Koska tämän myönnytyksen mukaisesti saman henkilön tulisi esim. merihädän sattuessa voida toimia aluksen pelastamiseksi samanaikaisesti sekä kannella, että radiolennättimen ääressä, mikä on mahdollista, on mainittu kohta jo yksin turvallisuusnäkökohtienkin vastainen.

Muutamissa maissa on ollut käytännössä yhdistetty n.s. perämies-sähkötäjäjärjestelmä, mutta on se osoittautunut sängen haitalliseksi ja ennenkaikkea turvallisuusperiaatteen vastaiseksi, koska yhden henkilön on mahdotonta hoitaa kahta vaativaa tointa toisen siitä kärsimättä. Käytäntö on osoittanut, että ennenkaikkea radiopalvelu aluksella joutuu kärsimään eniten tällaisesta järjestelmästä. Nykyään pyritäänkin kaikissa niissä maissa, joissa tätä järjestelmää on sovellettu, poistamaan se käytännöstä. Tyytymättömiä ovat ennenkaikkea perämiehet itse, josta esimerkiksi kirjelmässämme lainattiin Norjan ja Hollannin perämiesyhdistyksissä esitetyt lausunnot perämiessähkötäjäjärjestelmän poistamiseksi.

Johtavissa merenkulkumaissa, kuten Englannissa, Ranskassa, Yhdysvalloissa y.m. ei tällaista yhdistettyä järjestelmää ole koskaan kokeiltukaan, enempää kuin Suomessaakaan tähän mennessä. Näin ollen ei perämiessähkötäjäjärjestelmää olisi nykyään laivanvarustajien taloudellisten etujen vuoksi lailla turvattava, vaan päinvastoin jo turvallisuusnäkökohtienkin vuoksi ehdottomasti kiellettävä.

Lisäksi ehdotettiin merimieslakiin otettavaksi selvittävä määräys radiosähkötäjän kuulumisesta laivan päällystöön, kuten todellisuudessa jo käytännössä onkin asianlaita.

Lopuksi esitettiin vastalause Merityökomitean menettelyn johdosta siinä suhteessa, että se, pyytäessään kaikilta muil-

ta merenkulkijajärjestöiltä lausuntoja ehdotuksiksi a) merityö-
aikalaiksi, b) laiksi merimieslain eräiden pykälien muuttamisesta
ja c) asetukseksi aluksen miehistyksestä kansa- ja konemiehistöillä,
oli laiminlyönyt pyytää lausuntoa liitolta.

Kirjeenvaihto:

Päitsei jäsentensä välistä kirjeenvaihtoa, on liitto ollut kirjeenvaihdon kautta yhteydessä myös I.F.R:n, sekä Ruotsin, Tanskassa, Estin ja Kreikan vastavien radiosähkötöitäjärjestöjen kanssa. Saapuneiden kirjeiden lukumäärä oli 597 ja lähetettyjen 706, eli yhteensä 1303 kappaletta.

Kokoukset ja toiminta:

Virallisia johtokunnan kokouksia on ollut seitsemän. XXXX Yleisiä liittokokouksia ei tänä vuonna ole pidetty. Varsinaisten kokousten ohella ovat liiton toimihenkilöt joutuneet olemaan melkein päivittäisessä yhteydessä liiton toimintaa koskevien erilaisten asioiden vuoksi, joiden luetteleminen tällaisen toimintakertomuksen puitteissa ei voi tulla kysymykseenkään. Jäsenlukumäärän huomattavan kasvamisen, sekä samassa suhteessa muunkin toiminnan laajentumisen vuoksi on liiton toiminnassa henkilöiden työtaakka kasvanut vuosi vuodelta, vaatien heiltä yhä enemmän aikaa jo yksistään juoksevien asioiden hoitamisessa. - Tärkeimpänä saavutuksena voidaan pitää vuoden alussa allekirjoitettua palkkaus-sopimusta Aero Oyn kanssa, jollaista aikaisemmin ei ole ollut.

Varsinaisina jäseninä ovat johtokuntaan kuuluneet: puheenjohtajana Yrjö Luomasmäki, varapuheenjohtajana Tauno Hartikainen ja sihteerinä Erkki Koivisto, sekä varajäseninä Kurt Lindroos, Harry Lindroos, Jaakko Holopainen, Tauno Launis ja Yrjö Jalkanen. Tilintarkastajina ovat toimineet Frej Sjöberg ja Ante Heino, sekä varalla Hugo Bollström ja Birger Savander.

Helsingissä, 10 päivänä joulukuuta 1938.

Erkki Koivisto

SUOMEN RADIOSÄHKÖTÄÄLINTÖ OY.
Sihteeri.